

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 93.

V Ljubljani, v četrtek 24. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 23. aprila.

Budgetna razprava.

(7. dan.)

Včerajšnja seja trajala je do polu petih popoldne, ker za Kathreinom nobeden poslanec ni več govoril. Iz Kathreinovega govora omenjam le dveh rečij, namreč krepkega zavračanja mladočeskich govornikov in moškega potezanja za dunajsko duhovščino. Prve je opozarjal, da program, ki ga je razpravljaval dr. Herold, je pravcati program Staročehov (Grof Lažansky: Pa izvršujejo ga ne!). Če ga hočejo torej Mladočehi uresničiti, naj se oklenejo Staročehov, ki so ta program sestavili, predno so se Mladočehi politično rodili, predno so znali sploh pametno misliti. Na podlagi tega programa so Staročehi dosegli, kar Češka sedaj ima, kar pa utegnejo Mladočehi s svojo politiko zopet razbiti. „Jaz in moji tovariši iz planinskih dežel,“ — rekel je Kathrein, — „smo bili zmirom zvesti zavezniki Cehov in smo podpirali njih tirjatve. Povem Vam pa, da bi te zveze več ne hoteli in ne mogli iskati, če bi bila načela mladočeska načela kluba češkega!“

Jednako odločno se je potegoval za dunajsko duhovščino, katero je Wrabetz dolžil, da hujska prebivalstvo. Odkar je namreč tudi pri letošnjih mestnih volitvah v IX. okraju zmagal kapelan Lačka, boji se Wrabetz, da zmaga tudi pri bodočih volitvah za državni zbor, in da on (Wrabetz) zgubi svoje poslanstvo. Zato se tako hudo srdi nad duhovščino, zato kliče policijo na pomoč, naj jim prepoveduje govore na shodih, naj konfiskuje njihove liste itd. Kathrein pa mu je kaj dobro odgovarjal, da duhovniki dunajski vestno in natančno spolnujejo svoje dolžnosti kot dušni pastirji. Če se vdeležujejo tudi javnega življenja, imajo kot držav-

ljani pravico do tega: in če si prizadevajo za zmago krščanskih načel proti naukom novodobnega liberalizma, izpolnjujejo le svojo dolžnost in so hvalevredni. Če se Wrabetz pritožuje, da katoliški časniki pišejo to in to, minister pa sedi tukaj, drži roke v žepu in se nič ne zmeni za to, kar se godi liberalcem, vpraša ga: „Je mar to Vaša svoboda? Saj imate svoje časnike, ki so še obilnejši in močnejši od nasprotnih; saj imate svoje shode, pa se postavljajte na noge. In če tožite nad surovo pisavo nasprotnih listov,“ — pravi konečno Kathrein, — „Vam svetujem, naj dober vzgled dajejo in naj najprvo izderó bruno iz svojega očesa, potem naj gredó tja in naj nasprotniku rekó: „Priatelj, dovoli, da tuditabi s svilnatim robcem iz očesa vzamem pezdri,“ — in gotovo ti bode to pustil.“ (Živahna veselost in ploskanje.)

Razven že omenjenega zneska sprejeta je bila včeraj tudi še potrebščina za zavarovalno-tehnični urad v znesku 35.500 gld.

Policija.

Danes je prišla na vrsto potrebščina za državno policijo v znesku 120.000 gld. Pri tej priliki so poslanci Kronawetter, Eichhorn in Pernerstorfer v dolgih govorih napadali vlado in policijo, kateri je zlasti zadnji govornik očital krutost in krivičnost proti delavcem. Konečno je nasvetoval glasovanje po imenih, pa ni našel zadostne podpore, ker so tudi na levi glasovali z desnico za omenjeni znesek, zoper katerega je obsedelo samo 24 skrajnih levicarjev.

Politična uprava v posameznih deželah.

Troški za državni zakonik v znesku 57.800 gld. obveljali so brez ugovora, ravno tako dohodki v znesku 63.000 gld. Pri politični upravi v posameznih deželah pa se je oglašila zopet cela vrsta poslancev.

Na levi je prišel prvi k besedi koroški poslanec Ghon, ki je tožil, da je po deželi zlasti po goratih krajih premalo zdravnikov, drugi govornik pa je bil poljski poslanec Kozłowski, za katerim je bila razprava sklenjena in sta prišla k besedi le še generalna govornika. Na levi je bil za ta posel izbran nedavno izvoljeni moravsko-nemški poslanec Kanjak, ki je danes prvokrat govoril, pa precej skusil strogost predsednikovo. Segal je namreč nazaj v splošno razpravo in s tem predsednika prisilil k dvakratnemu opominu, naj se drži predmeta, ker bi mu moral sicer besedo vzeti. Drugi generalni govornik je bil češki poslanec Stejskal, ki je govoril o razmerah nekega posebnega društva na Češkem in priporočal tudi drugačno sestavo raznih obrtov v zadruge, kakor se nahajajo.

Po konečni besedi poročevalca dr. Kathreina je obveljala potrebščina za politično upravo v znesku 5.796.842 gld., za zdravniške potrebe pa 217.500 gld. Zaklada znaša pri politični upravi 169.413 gld.

Na vrsto je prišla sedaj potrebščina za javno varnost v znesku 3.823.480 gld. in 1.700 gld. ašije za one kraje, kjer je treba plačevati v zlatu. Dr. Herbst je pri tej točki oglašil v imenu manjšine poseben nasvet in se je hudoval, da je prišla reč še v razpravo, dasi je ura že četrt na pet. Zato neče govoriti ter si pridržuje kot poročevalec manjšine konečno besedo. Slišali so se glasovi: „konec, konec seje“, ali predsednik se je naredil gluhega in je dal besedo poslancu Kaiserju, ki govori, ko to sklepam.

Podpora za Kranjsko

pride v petek na dnevni red. Pri tej priliki hočejo izmed naših poslancev govoriti Klun, dr. Poklukar in dr. Ferjančič. Tudi predlog o zgradbi dolenske železnice najbrže še ta teden pride pred zbornico.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Leta 1881., 13. julija — gotovo ni še pozabljeno — dogodila se je rabuka v Rimu o priliki prenesenja trupla Pija IX. Rimske lože so nadražile nekaj predmestnih delavcev, da so se vzdignili po njih ščuvanju, in skušali papežovo krsto vreči v Tiber. Oborožena moč, vsled garancijske postave, je bila prisiljena posredovati, in svetoskrunska poskušnja rabukarjev se ni izvršila. Pa prepričavi se, kolika je bila unetost nesrečnih zapeljancev delavskega stanu, misli si laško prostozidarstvo, da bi sodelovanje silovitih fanatikov moglo koristiti pri drugih priložnostih. Določi se, naj se ustanové vojevalne skupine pod imenom protiklerikalnih krogov, te skupine bi se sestavljale posebno iz prostomislecev, katerih ločina zaradi njih nizkega družbenega stališča ne dopusti v svoje lože, in nekateri vpeljanci, ki bi služili za skrivne navdihovalce, bi se med nje vmešali.

Ta načrt se je izvršil. V nekoliko dneh je bilo deset krogov ustvarjenih v Rimu, in osnova se razširi po drugi Italiji.

Poučen od Garibaldija o ustanovitvi teh skupin, ne da bi mi bil v začetku razodet zidarski značaj osnovateljev, sklenem tudi jaz provzročiti v Franciji ustanovljenje podobnih vojevalnih družb. Moje začetje so odobrili glavarji laške protiklerikalne stranke, s katero sem dopisoval. Sel sem na delo v dóbi pariškega shoda prostomiselnikov, o katerem sem govoril v nekem prejšnjem poglavju. Pa hitro sem zapazil, da sem slabo razumel misel danih mi naukov. V Italiji namreč so se snovale protiklerikalne skupine pod skrivnim vodstvom velikega vshoda tako, da so jih držali osamljene eno od druge, francoske snovitve, katerih začetnik sem bil jaz, so se delale zunaj vsakterega vpliva prostozidarstva in pod obliko neodvisne zveze.

Garibaldi, tedanji veliki mojster laškega prostozidarstva, je vendar odobril francosko ligo. Nasproti pa jo je francoski veliki vshod nerad videl, in postal sem tarča njegovim nagajivostim; v oktobru sem se ločil od zidarske ločine.

Morda bi se kdo čudil, da je Garibaldi v takih okoliščinah še z menoj občeval. Da razjasnim to reč, moram povedati, da je bil Garibaldi nekako časten prostozidar, kogar ime je služilo za prapor laškemu velikemu vshodu; pravi glavar je bil gosp. Adriano Lemmi, ki je sedaj veliki mojster po naslovu in predsednik osrednjega odbora protiklerikalnega v Rimu. Ta se je ohladil proti meni za časa mojih razporov s francoskim vshodom.

Nič ne dé, upirajoč se vsakemu skrivnemu gospodstvu, sem delal z večo vnetostjo ko kdaj za stvaritve skupin, vso skrb sem obračal v to, da bi jih postavil v popolno neodvisnost; posrečilo se mi je poslednjič, zvezati jih zunaj vsakega delovanja zidarskega.

Po preteku sedmih mesecev je bilo ustanovljenih tri in dvajset francoskih skupin. V februarju 1883 ste bili sto in dve. Poslednjič, za časa mojega izpreobrnjenja, je štela francoska zveza sto osem in trideset družb naravnost zedinjenih ena z drugo, ne všteti sto tri in štiridesetih skupin, ki so se prve držale in jej dopisovale. Naravnost zvezane družbe, ki so sestavljale „zadrugo Francije“ (union de France), šteje so okoli sedemnajst tisoč udov. Osrednji odbor je bil v Parizu.

Dné 15. avgusta 1882 se ustvari španska liga po zgledu francoske zveze z osrednjim sedežem v Barceloni. V teh zadnjih časih se je ustanovila četrta liga v južni Ameriki z osrednjim sedežem v Gvatemali.

Vse te lige — zadruga Italije, zadruga Francije, zadruga Španije in zadruga južne Amerike — so si dopisovale vkljub svojim različnim osnovam. Imajo skrivno besedo, zamenjeno vsako leto, po kateri se ligarji različnih dežel spoznajo, kadar jih slučaj ali njih opravila sem ali tje zanesó; ta beseda za spoznanje je edina skrivnost v teh družbah.

(Dalje sledi.)

Duh Trstenjakov po „Ljubljanskem Zvonu“.

Naše mesto kot mesto pokrajinsko sevéda ne smé tako hitro napredovati kot napreduje glavno mesto našega cesarstva. Dotím so Dunajčanje že davno do grla siti lažnjivega liberalizma in njegovega gnilega sadu ter napenjajo vse žile, da se ga otresejo, in sicer z znatnim vspehom — se isti liberalizem pri nas v beli Ljubljani še le najbujneje razvita in razsvetljeni ožje „Narodove“ stranke capljajo 20 let za tekem časa ter še dandanes z isto naivno poželjivostjo in slastjo srebajo nauke dunajske židnje „Neue Freue Presse“, ki se jim pokladata v „Slovenskem Narodu“, zaviti sevéda v slovenske besede in zabeljeni s pravo gorjansko in poljansko robotostjo in še bolj polití v ljubeznjivem „Brusu“. Kratko, naši naprednjaki so prav za prav nazadnjaki, ki se nečejo ničesar učiti iz tuje škode in to pobirajo, kar so že drugi zavrgli.

Kako blage duše, kaki krasni značaji, ali pa omejene sirote so naši radikaleci, to nam svedoči najjasneje govor njihovega najnovejšega junaka g. dr. Danila Majarona, govoren pri „Trstenjakovem spominskem večeru“ dné 29. marca t. l. v ljubljanski čitalnični dvorani. Da rešimo častni spomin našega vzvišenega vzglednika in rojaka Davorina Trstenjaka in da pokažemo, kakega orjaka so poslali naši „naprednjaki“ v mestni zastop ljubljanski, štejem si v dolžnost, izpregovoriti par besed v obrambo, ker vendar ne moremo mirno gledati, da bi na tak način vsak mladenič grdil spomin najbolj zaslužnih mož.

Gosp. dr. Majaron govoril je po poročilu letošnjega „Ljubljanskega Zvona“ (zvezek 4. str. 256) o duhu, ki je Trstenjaka prešinjal, imenoval ga je „skoz in skoz oduhovljenega moža in duhovnika v pravem pomenu besede“. In kakšen je bil značaj tega vzornega duhovnika po mnenji g. dr. Danila? Označi ga z nastopnimi besedami: „Trstenjak je skoro jedino le s slovensko inteligenco, zlasti z mlajšo, občeval in dopisoval, ker ni bil suženj svojega stanu, ker ni iskal dogmatikov, nego resnicoljubnikov in takih, ki so po idealih hrepeneli... On je vedno vršil svoje patrijotične dolžnosti in tako je postal naš oboževanec.“

Kaj pa pové g. dr. Majaron s temi besedami? Silovito in drzno nam v blato tepta spomin slavnega pokojnika, celo dolgo življenje za svoj rod delujočega Trstenjaka, mesto da bi ga proslavljali. Tacih drznostij ne more nihče mirno gledati, kdor ima še količkaj čuta pravice in poštenosti v sebi.

V blato ga tlači kot človeka, grdi njegov osební značaj. Ali vé gosp. dr. Majaron, kako imenujemo človeka, ki se v vsem svojem delovanji kaže drugače, nego je njegovo notranje mišljenje in prepričanje, ali pa, kdor se kaže temu tako, drugemu nasprotno? Ni li to hinavec v najgrjem pomenu besede? In kot takega nam slika v svojem govoru g. dr. Majaron pokojnega Trstenjaka! Kako to? Celo svoje dolgo življenje se je kazal rajni kot dobrega duhovnika nasproti izročenu mu ljudstvu in vendar po besedah Majaronovih „ni bil suženj svojega stanu in ni iskal dogmatikov, nego resnicoljubnikov“. Da je g. dr. Danilo Majaron tako sodbo izrekel o dogmatikih, temu se ne čudi nihče, kdor sicer pozna njegovo pisateljsko delovanje. (Opomnimo le, da je javno mnenje svoj čas njega imenovalo pisca onega poročila v „Slovanu“ [l. 1885., št. 23. in 24.] o Vereščaginovih slikah s podpisom D.) Da si bode pa drznil rajnemu Trstenjaku kaj takega podtikati in ga tako brezvestno obsojati, to kaže več kot „Brusovo“ čelo.

Po g. dr. Majarona trditvi Trstenjak „ni bil suženj svojega stanu“. Vprašamo: kaj pa je prva dolžnost vsacega človeka po načelih, priznanih od vsega človeštva, da ne govorim o krščanstvu? Li ni to izpolnjevanje svojih stanovskih dolžnostij? In kaj je dolžnost katoličana? Katekizem vsem brez razločka na „inteligenco“ krepko in jasno pové: „Bog je človeka ustvaril, da bi ga spoznal, častil, molil, ljubil in mu služil.“ Tedaj vsak človek in vsak stan služabnik božji. In kaj naj še le rečemo o duhovniškem stanu; o onem stanu, v katerem človek prostovoljno, premišljeno, po resnem prevdarku žrtvuje — rekel bi — samega sebe, da živi le svojemu poklicu? Kdo je s svetejšimi obljubami navezan na svoj stan, kot duhovnik? Kje je kak stan, ki bi urjal večje zatajevanje samega sebe, večjo pokor-

ščino in večje „suženjstvo“ nasproti Bogu, nego duhovniki? Saj se imenuje najvišji katoliški duhovnik papež sam po vsej pravici servus servorum Dei, služabnik, ali če hočete, suženj vseh sužnjev božjih.

Da, g. dr. Danilo Majaron, Vi vžigate pokojnemu Trstenjaku na čelo znak hinavstva, ko trdite, da dogmatiki njemu niso bili resnicoljubniki. Tedaj dosledno dogme nasprotne resnici, verske resnice nikake resnice! Vse, kar je govoril, vsi nauki, katere je dajal skozi svoje dolgo življenje svoji čedi, bili so mu le komedija! Svete skrivnosti, katere je opravljal, bile so mu prazna stvar, brez resnice! Gola komedija mu je bila tedaj daritev sv. maše! Gola komedija delitev sv. zakramentov! Prazna komedija njegovi govori, izmed katerih je mnogo natisnenih in ki prav vneto obravnavajo svete verske resnice! Hlinil se je v cerkvi in šoli, v pogovoru z bornim kmetičem in nedolžno deco; svetohlinil pred narodom in slovenskim oratarjem, a pokazal je svoje pravo lice in odkril je svoje srce le „slovenski inteligenci“. G. dr. Majaron, tedaj v resnici menite, da je to veliko, idealno, značajno, če se človek vse drugače kaže na zunaj, nego je v resnici; če se vse drugače kaže prostaku, nego inteligentnemu človeku? Meni se zdi tak značaj največji izvrték svečeniškega stanu, in če bi Vi hoteli resnico govoriti, bi mi tudi pritrdili. In dalje. Od kod in zakaj ta hlimba? Zakaj to licemerstvo? G. dr. Majaron vé, kaj je bila Trstenjakova dolžnost, on celó vé, da Trstenjak pozna neresnico katoliških dogem in vendar ga pusti vstrajati v duhovniškem poklicu, mesto da bi spoznani zmoti dal slovo in razodeval najdeno resnico. Gosp. Danilo! ali ne čutite, da ste s temi besedami vzvišenega Trstenjaka napravili za ubogega kruhoborca? Kruhoborca, ki je zlorabljal svojo cerkveno stopinjo, vžival nezasluženo spoštovanje svojega naroda ter se hlinil celo svoje življenje, le da je vžival znabiti masten cerkven beneficij. Kajne da, lep značaj!?

Pa zakaj mladi g. dr. Majaron vendar tako sodi o blagem Trstenjaku? Ali ga ne meri po svojem lastnem značaju? Drugače si skoraj ne moremo misliti, kako bi mogel sicer izgovoriti omenjene besede Trstenjaku v slavo. — Ali pa ga tira sovraštvo do duhovniškega stanu k tej ostudni obsodbi, češ, glejte! tak je bil rajni in vendar je bil on eden najvzornejših duhovnikov. In — če je bil ta tak, kakšni so še le drugi; ti se enako vsi hlinijo, sami kruhoborci so, kdo naj je poslušal. Po tem takem že umemo obnašanje in pisarjenje kolovodij g. dr. Majarona „leibjournala“, „Slov. Naroda“, ki napovedujejo boj načelom naše sv. vere in sv. cerkve in so pravi nasprotniki sv. vere in sv. cerkve, naj svojim lahkovernim čitateljem še toliko zagotavljajo, da so tudi oni katoliki, da nimajo nič proti veri in cerkvi.

Da, če je govoril g. dr. Majaron resnico, tedaj je bil Trstenjak najbolj neznačajan duhovnik, kar si jih moremo misliti; on ni učil svojega naroda resnice, katero je spoznal, marveč učil ga je dogme, katere je imel za prazne izmišljotine; on ni prižgal svojemu narodu luči, kar bi bil lahko storil, ampak tlačil ga je v temo verskih resnic, katere so mu bile gola laž.

In kar veljá o Trstenjaku kot duhovniku, isto veljá o njem kot narodnjaku. Če sumničti njegovo zvestobo gledé duhovniškega stanu, kdo mu more braniti, da bi ga z isto pravico ne sumničil kot narodnjaka! Ni li tu zopet kruhoborstvo? — Da, verjemite mi g. Danilo, kruhoborstva pri Davorinu ni bilo, pač pa se prepogosto nahaja pri marsikaterem, ki kriči: narod in narod, narodnost in narodnost, ki pa pri vsem kričanju išče le samega sebe; kriči, da ga vse sliši, narod mu bodi lestvica, po kateri spleza kvišku, redi si svoj žep ali saj pase svojo častihlepnost. — Tako je bila tedaj narodnost Trstenjakova le puhla fraza, ker če bi bil on narod ljubil, odpiral bi mu bil oči, učil bi ga ne bil spoštovanja do duhovnikov, marveč učil bi ga bil po vzgledu naših radikalec z blatom in kolmi udrihati po škofih in duhovnikih, tako je pa menda le naši „mlajši inteligenci“ razodel to edino idealno skrivnost, in zato se tega sredstva tako marljivo in skoraj izključljivo poslužuje. Da, neusmiljeni Majaronov Trstenjak, ki odpiraš svoje srce le slovenski inteligenciji „zlasti mlajši“; ubogi Trstenjak, kje si bil prej z izvrševanjem svoje patrijotične dolžnosti, ko še naših „mladih“ ni bilo? Ni ga bilo, komur bi bil mogel odkrivati svoje srce! To je bilo pač za-te neznosno gorje!

Ne, g. Danilo, tak, kakor ga Vi slikate, rajni nikdar ni bil in ni bil! Takega si je zvarila le Vaša liberalna domišljija, barve za to sliko ste jemali iz svojih lastnih idejlov. In če je temu tako, potem Vas mi ne „oboževamo“, ampak iz srca pomilujemo, ker je strast zamorila vse prave idejale v Vašem srcu. Ne, to ni bil duh Trstenjakov, to je Vaš duh, g. dr. Majaron, katerega pa mi ne bomo „oboževali“. — S tem, da sramotite na tak način jednega najodličnejših slovenskih duhovnikov, sramotite ob jednom vse druge duhovnike slovenske, a verni slovenski narod, ki, hvala Bogu! svoje duhovnike spoštuje, Vas zaničuje.

Ni tukaj naš namen, pobijati g. dr. Majarona načel še nadalje. Dovolj bodi, ako rečemo, da je trditev o Trstenjakovem občevanji z „mlajšo inteligenco“ le „pium desiderium“ g. Majarona. Poznamo dovolj inteligentnih, častitljivih mož, starih in mladih, med njimi izbornih dogmatikov, s katerimi je rajni Davorin Trstenjak rad in mnogo občeval; učenih mož, katerim se je v svojih pismih britko pritoževal čez počenjanje naših „Mladoslovencev“ ter nas s tem do dobrega prepričal, da je bil z nami enakih mislij o „inteligenci“ Majaronove vrste. — Ne g. Danilo, za Vaše brezverstvo Vam g. Trstenjak ne daje nikakega izgovora. Če hočete tega vzornika posnemati, posnemajte ga kot vrlega, vernega katoličana, kateremu so bile dogme svete in dogmatiki ljubi in dragi. Dogme bili so njegovi prvi idejali v celem njegovem življenji in tudi še kot oporoko nam jo je zapustil, ker se je tako spodbudno pripravljal za selitev v večnost. Štirikrat je prejel sv. popotnico. Inteligentni Davorin je pokazal s tem „inteligenci“ pot in naša iskrena želja je, da bi ga posnemala, da bi si v kruhu življenja iskala dušne hrane in ne dvomimo, da se jim bode marsikatero načelo zjasnilo, gledali bodo jasno, kakor je gledal pokojni vzornik. In ko mu je desnica ohromela, da si ni mogel sam narisati znamenja sv. križa na čelo, usta in prsa, tedaj je prosil svojega duhovnega tovariša, da mu je dvignil otrpelo roko ter ga prekrizaval. S tem je pokazal, da stavi vse zaupanje v križ in Križanega, ki je bil paganom neumnost, Judom v spodtikljej in katerega tudi marsikateri naših „mladih“ preganja v papežu, škofih in duhovnikih; Križanega, ki bode prišel sodit vse — tudi sramotilce sv. cerkve in njenih služabnikov. — Tako umira le mož, ki je poln vere, ki so mu dogme dogme; tako ne umira mož, ki ni prijatelj dogmatikov; tako ne umira mož, ki nima dogmatikov za resnicoljubnike.

Izgovoriti moramo pa še drugo resno besedo. Kje pa so zagledale te nesramne besede beli dan? — Odgovor: v leposlovnem listu „Ljubljanskem Zvonu“. Vprašamo: je-li to tudi leposlovno, ako se v leposlovnem listu tako neleposlovno grdi vzorni duhovnik, grdi duhovniški stan, zaničuje sv. vera?

Drugo, nič manj resno vprašanje: Kdo je pa vrednik „Ljubljanskega Zvona“? — Vrednik „Ljubljanskega Zvona“ je c. kr. profesor na višji realki v Ljubljani, ki je ob jednom tudi okrajni šolski nadzornik! In kakšne dolžnosti ima kot šolski nadzornik po sedaj veljavni sv. cerkvi ne ravno preveč prijazni šolski postavi? Kot šolski nadzornik ima dolžnost paziti na to, da se naša mladina vzgaja „versko-nravno“; torej dolžnost, duhovnike v njihovem delovanji podpirati in zato njihovo veljavo varovati in vendar — vse to ga ne zadržuje, da ne bi ob jednom prinašal v svojem listu sestavkov, ki sramoté duhovščino in vero pred celim svetom! Gospod vrednik, ste li delali s premislekom? — to bi pač pričakovali od moža — potem ste sami živa priča, kako potrebna nam je verska šola. Ali pa se Vam zdé taki napadi na svečeništvo nedolžni, da je sprejemate v svoj list?!

In sedaj vprašamo: Kje je tu garancija za versko-nravno vzgojo mladine? Kdo bi mogel biti tako najiven, ki bi verjel, da se more s takim postopanjem strniti poročstvo, da je zadosti oskrbljeno za versko-nravno vzgojo mladine? Mislimo si sedaj, da ima nadzornik pod seboj brezverske učitelje, brez katerih žalibog tudi po Slovenskem nismo. Brezverski učitelji pravim, taki, ki celi fari v pohujšanje, znabiti edini v celi duhovniji, nikdar ne gredó v cerkev k službi božji in ki gotovo niso nič boljši, marveč še slaběji, kakor če bi židovski učitelji počevali našo deco. — Tedaj vzemimo, da ima gosp. nadzornik tudi take učitelje pod seboj. Mogoče in verjetno, da bode g. nadzornik take učitelje resno posvaril, toda s kakim vspehom? Mu-li ne bodo ti lahko pokazali in dokazali, da on v svojem lastnem

listu razširja načela, katera njihovo postopanje popolno opravičujejo?

Toda dovolj. Nočemo te prilike porabljeni, da bi zopet dokazovali, kako živo potrebna nam je verska šola; pač pa še enkrat kot Slovenci in katoličani slovesno protestujemo proti temu, da si je drznil dr. Danilo Majaron po poročilu „Ljubljanskega Zvona“ tako sramotiti spomin vzvišenega pokojnega Davorina Trstenjaka, ki si je kot vzorni svečenik in narodnjak zaslužil neminljiv venec slave.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Notranje dežele.

Grški jezik na ogerskih gimnazijah. Oggerski naučni minister grof Csáky je dne 21. t. m. zbornici predložil postavni načrt o pouku v grškem jeziku na državnih gimnazijah. Po tem načrtu grščina ne bode več obvezen predmet; učiti se je bodo morali le oni dijaki, ki se mislijo posvetiti filologiji ali teologiji. Namesto grščine se bodo predavali drugi predmeti, katere bode naznanil naučni minister. Nedržavne gimnazije smejo storiti v tem oziru, kar jim drago. Zbornica je nekda pozdravila z veseljem ta vladni predlog, časniki pa večinoma grajaajo ta načrt ter ga imenujejo kulturno nazadnjaštvo.

Srbski cerkveni kongres sošel se je danes v Karlovcih; predseduje mu kraljevi komisar baron Fedor Nikolić. Skoraj gotovo bode za srbskega patrijarha izvoljen škof v Temešvaru, Branković, akoravno le z malo večino dveh ali treh glasov. Verifikacija utegne trajati tri ali štiri dni in volitev patrijarha bode bržčas dne 30. t. m.

Vnanje države.

Srbija. Skupščina je potrdila kredit za novo oboroženje deželne brambe. Komisija višjih častnikov pojde najprvo na Rusko in potem v druge evropske države, da se pouče o zistemi oboroženja z novimi puškami. — „P. L. Corr.“ poroča: Te dni je bila tajna konferenca vseh udov skupščine pod predsedništvom Pašićevim. Konference se ni vdeleževal noben tujec; bila je straža pred poslopjem skupščine. Ta skrivnostna konferenca je provzročila baje mnogo pozornosti v glavnem mestu srbskega kraljestva.

Francija. Kakor poroča „Siècle“, namerava bajé nemški cesar Viljem predlagati francoski vladi načrt o društvu evropske carine. — „Temps“ poroča iz Kotona: Dne 22. t. m. trajal je boj z Dahomejci dve uri. Francozje pomaknili so se pred njimi nazaj v Portonovo. Dahomejci so šli za njimi in so zavzeli konečno svoje prejšnje mesto. Petdeset Francozov je lahko ranjenih; izguba sovražnikov je precejšnja.

Nemčija. V Berlinu ne dvomijo več, da je knez Bismarck sklenil političke posledice svoje ostavke tolmачiti si v tem zmislu, kakor so pred kratkem poročale „Hamburger Nachrichten“ — da hoče namreč nasprotovati onej zistemi in onim osebam, katere so provzročile njegov odstop. In da je na tem dokaj resnice, razvidi se iz jednega zadnjih poročil v zgoraj imenovanem listu, katero se glasi mej drugim: „Freisinnige Ztg.“ trdi, da knez Bismarck vpliva na „Hamburger Nachrichten“ in omenja našega nedavnega članka o pojasnilu govora Caprivijevega v nemškem državnem zboru. Razumnikom ni treba še posebej praviti, da ni omenjenega članka knez Bismarck niti pisal, niti ga provzročil; sicer pa tudi, če bi temu tako bilo, ni se treba časnikom nad tem izpodtikati, ker smé knez Bismarck istotako, kakor vsak drugi nemški državlján objaviti svoje mnenje v besedi in pisavi. Da je knez Bismarck mož, ki ne odloži take pravice vsled časniškega besedičenja, „Freisinnige Zeitung“ pač ne more verjeti. Naše mnenje je, da knez Bismarck še na to ne misli, da bi zamolčal svoje mnenje, kedar se mu zdi potrebno. Priložnost za to ponudila se bode v pruski zbornici in pozneje v državnem zboru, za katerega utegne prejeti knez Bismarck v kratkem mandat. Kar se pa zveze Bismarckove s časnikarstvom tiče, umeje se samo ob sebi, da se ne more popolnoma razrušiti. Od moža, ki je zavzemal trideset let najveljavnejše mesto v javnem življenju in to tako merodajno, kakor nihče drugi vladal, od takega moža se ne smé pričakovati, da je izgubil s svojo službo zajedno vso političsko moč, svoje domoljubje in da mu ni treba segati v javno mnenje ter vplivati nanj po svojem prepričanju. Kdor meni o Bismarcku, da je star in onemogel in se v prihodnje ne bode več pečal s politikom, moti se močno. Kaj takega tudi ne bi smel storiti knez Bismarck nasproti nemškemu narodu, kateri smé pričakovati, da ga tudi zanjprej pouči v vseh važnejših zadevah. Če ne ponujata visoka zbornica in državni zbor za to dovolj priložnosti, mora jo pa časnikarstvo ponuditi. Sicer morejo le oni ljudje očitati knezu Bismarcku zvezo s časnikarstvom, kateri ménijo, da napadajo lahko tudi v prihodnje bivšega nemškega kancelarja, in da se on ne bode zagovarjal po časnikih.“ Berolinski časniki ne pričaku-

jejo nič dobrega od tega napovedanega Bismarckovega prepira. „Kreutz-Zeitung“ meni, da knez Bismarck ne bode dal cesarju svojega sveta na razpolaganje, četudi ga bode cesar prosil. — „National-Zeitung“ piše: Samo ob sebi se razume, da bode ustanovitelj nemškega cesarstva le toliko uporabljal svoje državljanske pravice, kakor mu vleva njegovo domoljubje.

Izvirni dopisi.

Od Sv. Križa, 22. aprila. V petek 9. t. m. pokopali smo ranjcega gosp. nadučitelja Ig. Vencajza. Bolan je bil dlje časa na pljučah ter tudi za to boleznijo umrl.

Rodil se je ranjki na Vrhniki 25. julija 1824. Oče bil mu je ondotni učitelj. Obiskoval je šolo v Kamniku ter se učil glasbe pri bratu Robertu. Preselil se je v Ljubljano v realko ter se glasbe dalje učil pri G. Mašek. Leta 1843. izprašan je bil za učitelja. Služboval je kot pomožni učitelj in pozneje samostalno v Št. Vidu pri Zatičini, v Trstu, v Višnjigori in od 1. novembra 1876 pri Sv. Križu. Leta 1878. ustanovila se je i pri Sv. Križu dvo-razrednica ter bil z odlokom z dne 3. dec. 1878 imenovan za nadučitelja. V teku svojega službovanja bil je večkrat srenjski načelnik in svetovalec. Bil je vesten učitelj in iskren domoljub. Svojo vsestransko izobražbo posvetil je rad priprostu ljudstvu ter s poukom vsakemu rad postregel. Ljubilo in spoštovalo ga je ljudstvo, pa tudi v višjih krogih bil je priljubljen. S svojo značajnostjo prikupil se je vsestransko. Ostal je vseskozi vzgleden kristijan. Zato ga je tudi duhovščina jako čislala in spoštovala. Pogreb bil je prav lep, kar se na deželi dá storiti. Posebno je pripomogel veliko gospod kapelan J. Zupanec in srenjski odborniki. Za petje pri pogrebu bodi pa posebna pohvala izrečena gospodu učitelju Bartelnu iz Šmartina, ki je prišel s svojim pevskim zborom ter pokazal, kaj zmora požrtvovalnost. Lepa hvala vsem, gđc. učiteljici, gosp. Fr. Miklavčiču in drugim, ki so pripomogli k temu, da smo dostojno spremili k zadnjemu počitku vernega in značajnega domoljuba.

Iz Prage, 19. aprila. (Mladoboleslavski volitev. — Razno.) [Konec.] Uverjen sem, da protiverska smer mladočeške žurnalistike večinoma in tudi med mladočeškimi privrženci nima gorečih pristašev; toda politička radikalna smer, kakor dogodjaji kažejo, dorašča na Češkem med Čehi in Nemci k odločnemu zmagovanju, in sicer med Čehi s takim vspehom, da, ko bi se danes staročeški poslanci v deželni in državni zbor odpovedali svojim mandatom, prav malo bi po volji češkega ljudstva zasedalo poslancev svoje prejšnje sedeže. Tako globoke korenine pognal je že politični radikalizem med češkim narodom, da se že več ne briga za neomadeževano kvalifikacijo mož, kojim izroča zastopanje svojih najvažnejših koristij, temveč s parno silo dela na to, da radikalno mišljenje ostane na Češkem na površji ter potisne staročeško konservativno stranko v kot. Jako tužni pojav je to, v kojem se skriva velika nevarnost za bodočnost češkega naroda.

Mladočeški razkol in Špindlerjevo zmago zahvali naj češki narod na — Dunaji, to je, vladnim krogom. Ne, da bi bili ti podpirali katerikrat posredno mladočeške radikale, temveč s tem, da se po celih najmanj let vladni krogi niso brigali za narod češki, ter je bil odkazan na milostne drobtine, poleg tega se pa moral boriti za svoj kulturni razvoj.

Kak pouk imate Slovenci iz teh dogodjajev na Češkem, je tako jasno, da še o tem razpravljati nečem. Discite moniti!

Zlasti moravski listi odklanjajo mladočeško in dr. Grégrovo pomoč. „Našinec“ narodno stranko iskreno pozivlje, naj vstrajno in navdušeno izvršuje svoj program in izjavlja z vso odločnostjo, da bi „zmaga Mladočehov na Češkem pomenila gotovi padec sedanje vlade in ustanovljenje vlade Chlumcekega in Plenerja“.

Glasilo staročeške stranke, „Hlas Národa“, pa z ozirom na dr. Riegrovo starost in zadnje dogodjaje na Boleslavskem in v državnem zboru pravi: „In ko bi ta vodja položil svojo glavo v grob, ko bi nove in nove tolpe uskočile v mladočeški tabor in se večina volilnih okrajev udala mladočeški agitaciji, narodna stranka bode dalje trajala. Ker ima zdravo in nepokvarjeno jedro, naslanja se na program, koji jedini prinese rešenje našemu narodu, in braneč sebe s ščitom resnice pošene i ona bode dalje dizala narodno zastavo, in broječa navdušene bojvornike,

ustavljala se bode pogumno in nepremično vsem svojim neprijateljem; in pridobivajoč prava naša korak za korakom — nasprotno se bodo pa osvedočile mladočeške prevare v vsi svoji ničevosti, — potegnili bode zopet narodni zastavi zveste Čehi, ves pošteni ljud!“

Pisateljskemu društvu „Svatobor“ bilo je letos predloženo jedeninideset prošenj za štipendije na potovanja in literarna dela. V svoji seji dne 13. t. m. je vodstvo podelilo g. Jul. Zayer-u 300 gld. za potovanje na Špansko, dramaturgu Strovpežnickemu 200 gld. za potovanje po Češkem, Moravi in Šlezkem; v isti namen g. Dvorskem 200 gld.; g. prof. J. Vavrú-u 50 gld. kot prispevek k historični monografiji; prof. Kurzu 200 gld. za potovanje po Švici; prof. Brtnickemu 100 gld. za pot v Rim in Pompeji; g. dr. Guthu 100 gld. za pot na Irsko; g. Ljud. Kubi 150 gld. za potovanje po Istri Dalmaciji in na Črno Goro.

Tu ne mine dan, da bi ne ustavili delavci kakoršnegakoli rokodelstva ali obrta dela, kajti živimo v istini v dōbi štrajkov. Te dni štrajkujejo peki, in močno vré tudi med zidarji. Gledé pekovskega štrajka zalotila je vesela mladina praška smešno stran ter popeva veselo pesmico, koja slōve v slovenskem prevodu:

„Ne pečem, ne pečem,
Rajši iz Prage utečem!
Gospodje mojstri imajo dōme,
Mi pa samo noge hrome!
Ne pečem, ne pečem,
Rajši iz Prage utečem!“

Dnevne novice.

(Beda na Kranjskem.) Kakor smo že sporočili, predložila je vlada državnemu zboru načrt zakona, da se iz državnega zaklada dovoli za Češko 90.000, Kranjsko 25.000 in Goriško 10.000 gld. podpore. Ker je svota za Kranjsko z ozirom na resnične nujne potrebe veliko prenizka, storili so slovenski poslanci potrebne korake, da se ta podpora izdatno zviša, kar je vlada tudi obljubila. V budgetnem odseku je predlagal dr. vitez Tonkli: „C. kr. vlada se pozivlja, da v polajšavo bede na Kranjskem razven v zakonu privoljenih 25.000 gld. zahteva še toliko kredita v ta namen, kolikor bode dejanska potreba za to deželo.“ Vladni zastopnik je obljubil, da bode vlada zahtevala primerno višjo svoto.

(Dolenjska železnica.) Z Dunaja se nam poroča, da bode vlada v kratkem predložila državnemu zboru načrt postave o dolenjski železnici.

(Novi poveljnik) 28. divizije v Ljubljani, fml. Frančišek Wattek pl. Hermannshort, pripeljal se je danes v Ljubljano.

(Katoliško politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence) je imelo dne 17. aprila t. l. v Celovci prvi zbor. Izvolili so stalni odbor in sprejeli okoli 150 novih udov. To je veselo znamenje, da se celi slovenski Korotan vzbuja ter prestopa v slovenski tabor; upanje, da se oklene svojih voditeljev, ki mu gladijo pot do politične in gospodarske samozavesti, da slovenski oratar in obrtnik ne bode več podlaga tujčevi pēti. Že osnovalni zbor vršil se je sijajno; prvi občni zbor pa je jasno dokazal, da slovenska poslanca gg. Einspieler in Muri nista generala brez armade, temveč da stoji za njima že srčna, močna, za vero, dom in cesarja navdušena armada. Ob jednom je to nezaupnica liberalni gospōdi v Celovcu. Koroške razmere osvetljuje, — kakor nam poroča prijatelj, — da je dne 20. februvarija imel nemško-liberalni „bauernbund“ svoje zborovanje. Pri tem zborovanju so govorniki očitno govorili proti naši veri. Jeden nemški učitelj se je hvalil s svojim prostozidarskim verskim prepričanjem. Neki vitez dr. Rainer je naravnost hvalil luteransko vero. K temu zborovanju so prišli visoki gospodje: Eksclenca g. baron Schmidt-Zabierow, predsednik c. kr. deželne vlade; g. dr. Gobanc, c. kr. deželni šolski nadzornik; vitez Rainer, deželni odbornik; mnogo uradnikov in več nemško-liberalne gospōde. — V odbor so voljeni gg.: Župnik Gregor Einspieler, predsednik; Vekoslav Legat, podpredsednik; Filip Haderlap, tajnik; Fr. Treiber, mestni kapelan, blagajnik; Josip Kraut, posestnik v Bistrici pri Plajberzi; Martin Stih, župan v Svetnivesi; Martin Prosekar, posestnik v Kotmarivesi; J. Wieser, župnik v Celovcu; Fr. Grafenauer v Brdu. Zbor je sklenil resolucijo za verske šole in drugo resolucijo, v kateri zborovalci izražajo zahvalo slovenskim državnim poslancem, ki odločno zagovarjajo slovenske pravice.

(Zborovanje pri Mariji na Zili v Prošovicah in kranjski hujski.) Poroča se nam s Koroškega: Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico je imela dne 20. t. m. shod v Prošovicah na Zili. Vrednik nemškoliberalnega lista „Fr. Stimmen“ več dni ni mogel spati, ko je zvedel, da bode g. dr. Vošnjak govoril pri tem shodu poučen govor, ter ga razglašal kot hujška. Kaj pa je govoril g. dr. Vošnjak? O ničemur družem, nego o tem, kar more koristiti našim poljedelcem, namreč o živinoreji in sadjereji. Veliko ljudstva, posebno mladih gospodarjev je pazljivo poslušalo in odobraval govor. Želimo si še več taih poučnih govorov. Kdo je torej hujskal? Naj bi si pisatelj lista „Fr. Stimmen“ pri pisanju na pero položil zrcalo, da bi si videl na jezik. Po Beljaku se je tudi govorilo, kako strastno je govoril proti gosp. dr. Vošnjaku češki renegat dr. Serstka ter pretel, da bode 200 delavcev poslal v Prošovice razgrajati. No, taka drevesa še ne rasto v nebesa. Liberalna gospoda se boji za svoje gospodarstvo, pa pravična stvar mora zmagati.

(Kranjski vojaški veteranski kor in — prvi maj.) Vodstvo veteranskega kora razposlalo je veteranom nastopno okrožnico: „Velikonočni ponedeljek dne 7. aprila vršilo se je v hôtelu „Europa“ ljudsko zborovanje. Tega ljudskega, boljše rečeno delavskega zborovanja vdeležilo se je malo da ne 400 oseb, izmed katerih so bili tudi nekateri veterani. Tej vdeležbi g. veteranov pri ljudskem zborovanju sicer ne ugovarja upravna komisija, ako ne prezirajo vdeležniki našega gâsla „Za Boga, cesarja in domovino“, ščitijo čast kora, zvesti patriotizem do cesarja, v obče se vedejo takó, kakor pristoji izkušnim, vrlim možakom, vojaškim veteranom. Naš kor obstoji že skoro 15 let in nikdar se še ni niti eden član vedel nepatriotično, in doslej je slehrni član ostal zvest našemu praporu, praporu avstrijskemu „črno-zoltemu“ in zastavi naše ožje mile domovine Kranjske, „belo-modro-rudeči“. Nádejati se je, da nikdo izmed nas ne bode prekršil prisega na prapor ter nezvest postal naši svetinji. A vendar so časi zapeljivi, srečo prerokuječi ljudje so na površji in možno bi bilo, da se kakov veteran pregreši. Mi smo v zavezi zvestih sobratov in prijateljev, kojih smoter je, človekoljubnost in patriotizem in smo nerazrušno zvesto udani našemu najmilostivejšemu cesarju in gospodarju in najvišji cesarski dinastiji, ljubimo svojo domovino nad vse in smo navdani presrečnih želja, da vlada sreča, zadovoljnost, red in mir v veliki veličastni ljudski družini avstrijski. — Naš praznik je 18. dan avgusta, rojstveni dan našega najblagosrčnejšega deželnega gospodarja, prevzvišenega vladarja Frana Josipa I. Veterani! Vsikdar ste dokazali, da trezno mislite, poznate pravo postopanje in patriotično udanost, torej bodete tudi o tem opominu sodili pravično. Nikdo izmed nas naj se ne druži pospešujoč zamotane pojave sedanjega časa, kajti ti so družini pretečega značaja, protivni torej divni sreč blagodejni vzbujajoči se naravi v mesecu majniku. Veterani! Zvesti bodete ostali do slehrnega moža, zvesti svoji prisegi na vaš prapor ter dokazali, da je izkušnost, previdnost in mir zvezda-vodnica vašim činom ter bode zavest, da se v našem koru veteranov ne bodo vdomačili krivih prerokov nazori, ker naši nazori so nerazrušno vkoreninjeni, torej mi ne trpimo, da bi se utihotapila v našem koru socijalistična vodila, ker nas ta nikakor osrečiti ne morejo in za nas ni verodostojno kar pridigujejo potovalni proroki. Bog živi Njega veličanstvo našega cesarja in gospodarja Frana Josipa I.“

(Pasji kontumac.) kakor okr. glavarstvo v Kranji javlja, je razglašen v občinah: Stražišče, Naklo, Predvor, St. Jurij, Predoslje, St. Jošt, Mav-

čice, Hrastje, Smlednik in Kranj takó, da se bodo psi, ki niso prevideni s torbo, ali sicer prosto okoli hodijo — polovili in pokončali in da bodo posestniki takih psov postavno kaznovani. Steklega psa, ki je to provzročil, zalotili so v Gamelnah kmetje in ga ubili.

Narodno gospodarstvo.

Tisa, Krka, Ljubljana.

(Dalje.)

Po Ljubljani ne priteka na eno sekundo le onih 210 m.³ poplavne vode, kateri so navedeni v 1. načrtu, marveč tudi vsa voda, ki jo ima Gradašica v sebi. To je menda vsakemu jasno ko beli dan, a po tem se dajo tudi posledice iz tega izpeljati; ni se tedaj čuditi, ako voda po Pruljah zaostaja, in kakor se kaže, tudi zanaprej ne more biti drugače, ako se vse stvari korenito ne preuredé. Sedaj je faktično tako: Ljubljana po mestu nikoli bregov ne prestopa, po mestu imamo pa vsako poletje premalo vode in jarki so odkriti. Kako bi se to vravnalo? Morda nam posebno mnenje (Speratvotum) g. Vicentinja tukaj namigne. Ta go-spod je namreč pristavil splošnim odgovorom še poseben dostavek: Naj se pazi pri znižanju Ljubljane in Cesarskega grabna, da Ljubljana ne bode imela nikoli premalo vode, ter ne bi kvare delala obrežnemu podzidju ljubljanskega mesta (dass besondere Aufmerksamkeit gerichtet werde auf zwei hochwichtige Momente u. z. auf die vorgeschlagene Senkung von ungefähr 1 Meter, welche in keiner Weise das Regime des Flusses beeinträchtigen, und die Solidität der Quaimauern in der Stadt stören darf.)

Tega migljeja se je tudi držal g. Podhagsky, ko je v 1. načrtu svetoval, naj se večina vode odpelje po Cesarskem grabnu, namreč 260 m.³ po Cesarskem grabnu in 210 m.³ po Ljubljani. A c. kr. poljedelsko ministerstvo je reklo, da naj se več vode odpelje po mestu, kakor po Cesarskem grabnu (Po Ljubljani tako več vode teče, kakor po Cesarskem grabnu. Kaj nima Gradašica nič vode?), tedaj po daljšem potu in kaj pa, tudi z večjimi troški, in to iz zdravstvenih vzrokov.

C. kr. ministerstvu ne more znano biti, ako slavno isto ni nikdo opozoril na to, kake so n. pr. hiše po ljubljanskem obrežju, in kaj utegne nastati, ako se hiše ob bregovih začno podirati, kakor se je to že dvakrat pri poglobljenji struge zgodilo. No, to se vendar dá z rokami prijeti, niže ko bode struga po mestu, bolj odkriti bodo jarki; ako tudi po eni strani več vode napeljejo, bi pa strugo, kakor pravijo, za 1 m. poglobili, in posledica — jarki bi bili še bolj odkriti kakor sedaj, ob suhi voda mnogo pregloboka. ob času deževja pa nihče za-njo ne mara. Poglobljenje struge je iz zdravstvenih ozirov zelo dvoumljivo in velik vprašaj? Zato vrnica pri Cesarskem grabnu, zoper katero večaki načelno niso bili ter so še rekli, da bi odtok vode ne zadržavala, bi lahko vredovala ob suhi pravo razmerje vode za mestne potrebe, da bi ne bili jarki odkriti. Za stavbe po Ljubljani pa je poglobljenje struge nevarno in osodopolno.

(Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 24. aprila. Zbornica je v drugem in tretjem branji sprejela postavni načrt o lokalni železnici Fürstenfeld-Hartberg s stransko progo do Neudau-a. Pri nadaljni debati o proračunu je policijski načelnik pojasnil

Tuji.

22. aprila.

Pri Stonu: Knez Auersperg z Dunaja. — Rosenbaum, Reis, Czap, Löwy, trgovci, in Bruck, z Dunaja. — Köhler in Prevendar, trgovca, iz Zagreba. — Friderik pl. Motoni iz Bistrice. — Karol Portisch iz Budapešte. — G. Ridoli iz Trsta. — Schweitzer, trgovec, iz Berolina. — Stritof iz Kranjske Gore. — Fantini iz Kamnika.

od Kronawettra navedene slučaje ter dostavil, da so trditve v obče resnične, toda namešane z domišljijo in enostranske. Policija je postopala postavno.

Privoz, 24. aprila. V Ostrovi je šlo 90 do 98 odstotkov delavcev na delo; povsod je mir.

Biela, 24. aprila. Včeraj zvečer je napalo okolu 1000 delavcev pivnice. Ko so vojaki hoteli narediti mir, ustrelil je jeden dvakrat na stotnika. Množica se je ustavljala, vojaki so jo prišli z bajoneti in naposled s streli. Trije so mrtvi, dvanajst ranjenih, med temi deset nevarno. Nemiri so bili nenadoma, vzroki niso znani. Vojaki in orožniki stražijo po mestu in okolici. Deset razgrajalcev so zaprli.

Umrli so:

21. aprila. Marija Železnik, šivilja, 30 let, Kladezne ulice 10, jetika.

22. aprila. Filipina Sperling, čerkostavčeva hči, 2 leti, Stari trg 12, božjast. — Ivan Pajk, čerkostavec, 36 let, sv. Petra cesta 54, vsled tuberkuloze v možganih. — Jožefa Vidic, delavka, 17 let, sv. Petra cesta 56, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
	opazovanja	barometra v mm	termometra po Celziju		
7. u. zjut.	735.1	6.6	brezv.	oblačno	12.10
23. u. pop.	733.7	15.8	"	"	dež
9. u. zveč.	733.3	10.8	"	"	

Srednja temperatura 10.7° za 0.8° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	89 " — "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " — "
Papirna renta, davka prosta	101 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	943 " — "
Kreditne akcije	295 " 90 "
London	118 " 80 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 43 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 32 1/2 "

Hišino

Išče vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Rudolfovem. Naloga jej je za učence in posle kuhati, kruh peči, posteljno in namizno perilo prati, nadzorovati mlečno klet, svinjake in kurnike. Za pomoč ima jedno deklo.

Plača 10 gld. na mesec, prosta hrana in stanovanje.

Slovenščine v pisavi zmožne, že bolj priletne, skozi in skozi poštene prositeljice oglasijo naj se do 1. maja t. l.

(3—1)

Služba cerkvenika in organista

more se takoj nastopiti.

Sela pri Kamniku.

(3—1)

Cerkveno predstojništvo.

Podpisani naznanja, da je otvoril svojo

notarsko pisarno v Škofji Loki

v MARINI-jevi hiši na velikem trgu

dne 21. aprila t. l.

KARL HANSS,

(3—2)

kot z dekretom c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani z dne 8. t. m. št. 2770 imenovani

substitut za notarsko mesto v Škofji Loki.

P. n.

Ker se v kratkem začne uvajati nov mestni vodovod v hiše, usojam si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega strokovnjaka. Zagotavljam svojim p. n. naročnikom najsolidnejše delo, opozarjam, da na vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim proračune stroškov po najnižji ceni.

Priporočajo se v mnogobrojna naročila, znamenjam velespoštovanjem

FRANC PILKO,

stavbinski ključarski mojster, Marije Terezije cesta šte. 4

(7) v Ljubljani.

Št. 1913

Razpis službe hišnika.

(3—2)

Za poslopje meščanske bolnišnice v Ljubljani (kresijo) je od sv. Mihaela letos naprej oddati

službo hišnika

s prostim stanovanjem in mesečno plačo 5 goldinarjev.

Prošnje za to službo, do katere imajo pred vsemi drugimi pravico ljubljanski meščani, vložiti je z dokazi o starosti in sposobnosti do 1. junija t. l. pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 16. aprila 1880.